

UZASADNIENIE

do wyroku Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu z dnia 16 września 2014 roku

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą (...) z siedzibą w W. przy ul. (...) od 01.02.1999 r. była dzierżawcą nieruchomości położonej w Ż., oznaczonej jako działki nr (...) o łącznej powierzchni 4,4012 ha oraz zespołu pałacowego posadowionego na działce nr (...) stanowiącego odrębną nieruchomość. Właścicielem niniejszego obiektu od 1994 r. była spółka z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą JAGA, w której obowiązki dyrektora generalnego wykonywał K. P.. Spółka (...) zakupiła przedmiotową nieruchomość od firmy (...), która rok przed sprzedażą obiektu zabytkowego zdemontowała okratowania okienne na czas prowadzonego remontu. Kraty niniejsze nie zostały jednak ponownie zamontowane. Zabytkowy P. w 1994 r. został sprzedany spółce pod nazwą JAGA bez zamontowanych kratownic w jego oknach. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu z dnia 18.06.2008 r. przeniesiono własność przedmiotowej nieruchomości na rzecz nabywców licytacyjnych tj. J. W. i M. W.. Wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 16.02.2011 r. stwierdzono nieważność przedmiotowej umowy dzierżawy dotyczącej opisanej wyżej nieruchomości.

Od 1996 r. obowiązki prezesa spółki (...) pełniła B. B.. W okresie trwania umowy dzierżawy zlecono pracownikom firmy (...) prace porządkowe posesji wokół P. w Ż., w wyniku których odgruzowano resztki okratowania okiennego ww. obiektu. Następnie zlecono pracownikowi spółki tj. M. K. wykonanie na podstawie stosownej dokumentacji - rysunku oryginału krat okiennych. M. K. wykonywał obowiązki kustosa P. od 1998 r. W 1999 roku spółka z.o.o. pod nazwą (...) zleciła ówczesnemu pracownikowi firmy - A. K. wykonanie rekonstrukcji ok. 30 krat zgodnie z przedstawionym rysunkiem oraz w oparciu o pozostałości elementów okratowania okiennego. A. K. prowadził roboty rekonstrukcyjne krat w pomieszczeniu kuźni na terenie P. w Ż. w okresie od jesieni 1999 r. do wiosny 2000 r. Podczas prowadzonych prac A. K. wykonał pewną część okratowania okiennego od podstaw z zupełnie nowo zakupionego materiału, natomiast pozostałą część z odnalezionych na gruzowisku elementów okratowania okiennego. Po zakończeniu robót rekonstrukcyjnych przetransportowano kraty okienne do C. celem ich opiaskowania i zaimpregnowania farbą antykorozyjną, po czym przywieziono je z powrotem do Ż., gdzie zostały złożone w jednym z pomieszczeń mieszczących się na terenie obiektu pałacowego. Wszelkie koszty związane z rekonstrukcją krat okiennych pokryła spółka (...). Od czasu przejścia w dzierżawę przez spółkę (...) obiektu zabytkowego w oknach przedmiotowego P. nie było zamontowanych żadnych krat.

Prezes spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą (...) B. B. zarządziła przewiezienie krat okiennych z P. w Ż. do oddziału spółki (...) mieszczącego się w S. przy ulicy (...). W dniu 22.02.2011 r. pracownicy wynajętej przez spółkę (...) firmy - MODERNO i (...) tj. M. B., W. C. i Z. K. z polecenia kierownika – J. P. (1) udali się samochodem ciężarowym marki R. o nr rej. (...) do P. w Ż.. Obowiązki gospodarza w obiekcie pałacowo-parkowym wykonywał S. K., natomiast obowiązki stróża - K. B.. W dniu 22.02.2011r. K. B. pełnił zastępstwo za nieobecnego w pracy S. K..

K. B. zgodnie z wcześniejszym poleceniem S. K. udostępnił przybyłym na miejsce pracownikom firm (...) tj. M. B., W. C. i Z. K. pomieszczenie P., w którym od dłuższego czasu przechowywane były przedmiotowe kraty okienne. Mężczyźni dokonali załadunku 20 krat okiennych, po czym udali się do S. na ul. (...).

W tym samym czasie do S. W. zadzwonił pracownik gospodarstwa rolnego w Ż. z informacją, iż coś niepokojącego dzieje się w obrębie P.. J. W. przebywał w tym okresie za granicą. Wówczas S. W. wraz z G. P. udali się na teren pałacowy w celu skontrolowania sytuacji panującej w tym obiekcie. Obecny na miejscu pracownik pełniący funkcję stróża - K. B. poinformował S. W. i G. P. o fakcie wywiezienia z terenu posesji krat okiennych. Wówczas S. W. i G. P. podjęli czynności zmierzające ku zatrzymaniu mężczyzn, którzy wcześniej wraz z załadunkiem opuścili teren P.. Przybyli do oddziału spółki (...) pracownicy firm (...) w osobach M. B., W. C. i Z. K. zostali niezwłocznie

zatrzymani i wylegitymowani przez funkcjonariuszy Policji w związku z dokonaniem zgłoszenia przez S. W. - córkę właściciela P. w sprawie wywiezienia krat okiennych z posesji stanowiącej własność J. W. i M. W.. W trakcie policyjnej interwencji przeprowadzono rozmowę z prezesem spółki z.o.o. (...) B. B., która wyjaśniła funkcjonariuszom Policji, iż przedmiotowe kraty stanowią własność spółki (...), wobec czego podjęto decyzję o ich zmagazynowaniu na terenie oddziału w S.. Na miejscu prowadzonych czynności był również obecny K. P.-były dyrektor generalny spółki (...).

Pałac zlokalizowany w Ż. jako obiekt zabytkowy poddawany był okresowym oględzinom oraz kontrolom Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków. W kwietniu 1998 roku (...) dokonała oględzin przedmiotowego P., sporządzając na tę okoliczność stosowny protokół wraz z załącznikiem dotyczącym wystroju wnętrza pałacowego. Z treści protokołu oględzin wynikało, iż w pomieszczeniu kondygnacji strychowej pałacu były przechowywane żeliwne kraty. Natomiast przeprowadzający kontrole obiektu – G. N. – pracownik Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków stwierdził, iż w czasie prowadzonych przez siebie czynności służbowych nie widział nigdy żadnych krat okiennych.

Dowody : wyjaśnienia oskarżonej B. B. – k.318 - 319, zeznania świadka S. K. – k. 76-77, 330, zeznania świadka K. B. – k. 330, zeznania świadka M. K. – k. 85-86, 331, zeznania świadka A. K. – k. 105, 180-181, zeznania świadka M. B. – k. 87-88, zeznania świadka Z. K. – k. 83-84, zeznania świadka W. C. – k. 332, zeznania świadka B. S. – k. 345, zeznania świadka K. P. – k. 345-346, zeznania świadka G. P. – k. 91-92, 332, zeznania świadka S. P. – k.332-333, zeznania świadka A. S. – k. 329, zeznania świadka G. N. – k. 329-330, zeznania pokrzywdzonego J. W. – k. 12-13, 363-364, opinia techniczna biegłego sądowego ds. budownictwa i (...)- k. 377-389, dokumentacja fotograficzna – k. 43-46, 103, 158-163, zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa– k. 35, protokoły oględzin – 31-32, 157, protokół zatrzymania rzeczy –k. 98-100, informacja (...) k. 2-4, 38-40, 65-75, pisma spółki (...) – k.17-18, 19-21, 42, 51-59, umowy zlecenie i umowy o dzieło dot. rekonstrukcji krat –k. 135-148/

B. B. ma 48 lat i zamieszkuje w S. przy ul. (...). Jest zatrudniona na stanowisku pracownika administracyjnego w prywatnej firmie osiągając miesięczne wynagrodzenie w wysokości 3000 zł. Pozostaje w związku małżeńskim, z którego pochodzi jedno dziecko w wieku 20 lat będące na jej utrzymaniu. Nie była karana sędownie. Od 2000 roku podejmuje leczenie psychiatryczne i zażywa leki. Nie była leczona odwykowo. Oskarżona B. B. jest pod opieką lekarza psychiatry – T. K. od 2003 roku z rozpoznaną diagnozą zaburzeń adaptacyjno-depresyjnych.

Zgodnie z opinią (...) Zakładu (...) nie stwierdzono u oskarżonej B. B. choroby psychicznej w znaczeniu psychozy ani upośledzenia umysłowego. Potwierdzono natomiast zaburzenia adaptacyjne. W czasie popełnienia czynu miała zachowaną zdolność rozpoznawania znaczenia czynu i kierowania swoim postępowaniem. Badana w aktualnym stanie psychicznym może uczestniczyć w toczącym się postępowaniu sądowym i składać wyjaśnienia. Ponadto stan poczytalności oskarżonej w czasie czynu i postępowania karnego nie budził wątpliwości w rozumieniu art. 79 § 4 kodeksu postępowania karnego. W aktualnym stanie psychicznym oskarżona może odbywać ewentualnie orzeczoną karę pozbawienia wolności pod warunkiem zapewnienia jej odpowiedniej opieki psychiatrycznej i psychologicznej.

Oskarżona B. B. zarówno na etapie postępowania przygotowawczego jak i podczas przewodu sądowego nie przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu składając w tym przedmiocie stosowne wyjaśnienia. B. B. oświadczyła, iż od momentu przejścia w dzierżawę przez spółkę (...) obiektu pałacowego nigdy w oknach jego parterowej części nie były zamontowane kraty. Oskarżona wyjaśniła, iż na terenie obiektu znajdowała się jedynie sterta gruzu, pod którą podczas prowadzonych prac porządkowych odnaleziono resztki elementów okratowania okiennego w postaci fragmentów stalowych i niescalonych. Następnie zlecono M. K. przygotowanie rysunku odtwarzającego oryginalny jego wygląd na wzór pochodzący z dawnych zachowanych jeszcze fotografii. Po wykonaniu przedmiotowych krat przewieziono je do C. celem ich opiaskowania, po czym złożono na terenie P. w pomieszczeniu kuźni. Oskarżona B. B. wyjaśniła, iż nie uszkodziła w żaden sposób zabytkowego pałacu poprzez naruszenie jego integralności jako zabytku, gdyż kraty te nie były uprzednio zamontowane w otworach okiennych parteru pałacu. Ponadto dodała, iż materiał w postaci stali do rekonstrukcji przedmiotowych krat był zakupiony ze środków (...) spółki (...). B. B. podniosła, iż decyzja o przewiezieniu krat okiennych z terenu P. do oddziału spółki w S. była decyzją podjętą w dobrej wierze z jednoczesnym uznaniem, iż skoro kraty zostały w całości odtworzone ze środków pochodzących od spółki (...) to fizycznie stanowiły również własność tej spółki tymbardziej, iż nigdy nie były przytwierdzone do budynku zabytkowego.

Dowody: dane o osobie – k.270, pismo informujące od lekarza psychiatry- k. 172, opinia specjalistycznego zakładu diagnostyki i leczenia ambulatoryjnego – k. 282-286, wyjaśnienia oskarżonej – k. 319, karty karne – k. 334, 355, 360, 391a, 396/

Sąd zważył, co następuje;

B. B. stanęła przed tutejszym Sądem pod zarzutem, że w dniu 22.02.2011r. w Ż., jako Prezes Zarządu (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, będącej byłym dzierżawcą zabytkowego, wpisanego do rejestru zabytków P. w Ż. poleciła podległym sobie pracownikom wywiezienie z tego obiektu i złożenie w siedzibie zarządzanej przez nią spółki w (...) sztuk żelaznych, osobnych, częściowo zrekonstruowanych i częściowo odtworzonych krat-koszki uprzednio zamontowanych w otworach okiennych parteru pałacu, czym umyślnie uszkodziła ww. zabytkowy pałac poprzez naruszenie jego integralności jako zabytku, uszczuplając o poszczególne elementy materię tego obiektu tj. o przestępstwo z art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Dokonując analizy ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie Sąd uwzględnił materiał dowodowy zgromadzony zarówno na etapie prowadzonego postępowania przygotowawczego jak i podczas trwającego przewodu sądowego. Sąd oparł się na osobowych źródłach dowodowych w postaci wyjaśnień samej oskarżonej B. B., zeznań pokrzywdzonego J. W. jak również na dowodach w postaci zeznań świadków S. K., K. B., M. K., A. K., M. B., Z. K., W. C., B. S., K. P., G. P., S. P., A. S. i G. N..

Rolę pomocniczą w zakresie czynionych ustaleń faktycznych odegrały również ujawnione przez Sąd dowody z dokumentów, w tym opinia techniczna biegłego sądowego do spraw budownictwa i (...).

Na wstępie niniejszych rozważań wskazać wypada, iż ustalenia faktyczne analizowanej sprawy w zasadzie nie budziły większych wątpliwości Sądu. W kontekście zgromadzonego w sprawie obszernego materiału dowodowego bezspornym pozostawało, iż spółka z.o.o. pod nazwą (...) była dzierżawcą obiektu pałacowego od 01.02.1999 r. Zgodnie z treścią relacji świadka B. S. kratownice okienne P. zostały zdemontowane w 1993 r. na czas prowadzonego remontu przez ówczesnego właściciela obiektu. Kraty niniejsze nie zostały jednak ponownie zamontowane. Rok później nieruchomość została zbyta na rzecz spółki (...). Jak wynika z zeznań świadka M. K. pełniącego obowiązki kustosa P. od 1998 r. okna przedmiotowego obiektu nie były zabezpieczone kratownicami. Świadek K. P. jednoznacznie wskazał, iż zanim spółka (...) stała się dzierżawcą obiektu pałacowego okratowania w oknach zabytku nie były w ogóle zamontowane. Spora część ich fragmentów była składowana na zewnątrz, natomiast reszta znajdowała się w budynku folwarcznym przedmiotowego P.. Jednakże były Dyrektor Generalny Spółki (...) potwierdził fakt, iż fragmenty kratownic stanowiły jedynie części okratowania okiennego, które wymagały kompleksowej rekonstrukcji i naprawy. Świadek K. P. wskazał, iż w późniejszym terminie spółka (...) zajęła się ich odtworzeniem, jednakże nigdy nie zostały one przytwierdzone do ścian zabytkowego obiektu. Fakt zdemontowanych kratownic okiennych od 1993 r. potwierdził również w swojej relacji świadek B. S.. Sąd dał wiarę zeznaniom świadka K. B., który pełniąc obowiązki stróża przy obiekcie pałacowym nieprzerwanie od 5 lat widział złożone w magazynach i w pomieszczeniu kuźni okratowania okienne. K. B. podkreślił, iż w okresie swojego zatrudnienia na terenie P. nie widział widniejących w oknach zabytkowego obiektu przedmiotowych krat. Taki stan rzeczy potwierdza również w swoich zeznaniach świadek S. K.. Dużą rolę dla rozstrzygnięcia kwestii wiarygodności wyjaśnień oskarżonej B. B. w przedmiotowej sprawie odegrała również opinia techniczna sporządzona przez biegłego M. T.. Analizując jej treść Sąd ustalił, iż przedmiotowe kraty okienne nie wykazywały właściwości oryginalnych, stanowiły jedynie ich replikę z elementami (rusztami) starymi. Ponadto jak ustalił biegły sądowy – kraty okienne zostały odtworzone przy użyciu elementów wykonanych współcześnie w postaci ozdóbek na bazie rusztu z elementami prostymi historycznymi. Wykonawcą tych prac był A. K., który na podstawie sporządzonego uprzednio przez M. K. rysunku zrekonstruował kratownice okienne. Wobec powyższych ustaleń Sąd stanął na stanowisku, iż zeznania oskarżonej B. B. zasługiwały na wiarygodność. Zgodnie bowiem z treścią jej wyjaśnień kraty okienne odtworzono z nowo zakupionej stali z wykorzystaniem niewielkiej i niekompletnej ilości pozostałych elementów krat pochodzenia historycznego. Na podstawie zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, iż przedmiotowe okratowania okienne nie były nigdy zamontowane w oknach zabytkowego P.. Sąd ustalił również, iż wszelkie koszty związane z

przeprowadzeniem rekonstrukcji kratownic okiennych poniosła spółka (...). Ponadto Sąd stanął na stanowisku, iż B. B. w żaden sposób nie uszkodziła zabytkowego P. poprzez naruszenie jego integralności jako zabytku. Przeprowadzone w niniejszej sprawie dowody jasno wykazały, iż przedmiotowe kraty okienne nie były uprzednio zamontowane w otworach okiennych parteru pałacu. Fakt ten w sposób jednoznaczny potwierdził w swoich zeznaniach również pokrzywdzony – J. W..

Reasumując, zeznania świadków, oskarżonej B. B. jak również pokrzywdzonego J. W. zostały uznane przez Sąd za zasługujące na wiarygodność. W ocenie Sądu świadkowie nie wyolbrzymiali zdarzenia a zeznali zgodnie z jego przebiegiem. Ponadto ich relacje były zbieżne, zgodne z zasadami logicznego rozumowania a nadto wzajemnie się uzupełniały.

Analizując kształt znamion zarzucanego oskarżonej czynu należy zwrócić uwagę, iż w myśl art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami odpowiedzialności karnej podlega ten, kto niszczy lub uszkadza zabytek. Przedmiotem ochrony omawianego przepisu jest dobro, jakie stanowi całość, nienaruszalność i zachowanie zabytku w stanie nie pogorszonym. Nie jest natomiast przedmiotem ochrony komentowanego przepisu prawo własności ani w ogóle mienie. Co prawda zabytek może przedstawiać (i zwykle przedstawia) określoną wartość majątkową, czyli możliwą do wyrażenia w pieniądzu, jednak ochrona mienia nie była ratio legis wprowadzenia komentowanego przepisu. Stąd też nie operuje on mieniem jako znamieniem przedmiotu ochrony, co między innymi powoduje, że wypełnia znamiona omawianego czynu zabronionego zniszczenie lub uszkodzenie własnego zabytku, jak też rodzi określone konsekwencje na gruncie zbiegu przepisów ustawy karnej. Przedmiotem czynności wykonawczej omawianego czynu zabronionego jest zabytek. Znamię to należy wyklądać w oparciu o przepis art. 3 u.o.z., jednakże z uwzględnieniem jego znaczenia w języku potocznym. Pojęcie zabytku w języku potocznym ma charakter ocenny. Trudno jest na gruncie reguł znaczeniowych języka polskiego ustalić jednoznaczną definicję zabytku. Wydaje się, że za najbardziej adekwatną na gruncie języka potocznego można uznać definicję zabytku zaproponowaną przez J. P., który określa zabytek jako świadectwo przeszłości człowieka – jego działalności oraz identyfikację społeczeństwa pod względem historycznym, kulturowym, a nawet politycznym. Normatywną podstawę prawnej definicji zabytku stanowi art. 3 u.o.z. Jego pkt 1 stanowi, iż zabytkiem jest „nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową”.

W języku polskim „uszkodzenie rzeczy” oznacza zachowanie polegające na jej psuciu, spowodowaniu defektu, naruszeniu lub uszczupieniu jej substancji (W. Doroszewski (red.), Słownik..., t. 9, s. 722; W. Niedźwiedzki, Słownik..., t. 8, s. 388; M. Szymczak (red.), Słownik..., s. 583). Jak wskazano wyżej, słownikowo uszkodzenie i zniszczenie może być utożsamiane, z tym wszakże zastrzeżeniem, że istnieje przecież pewna różnica treściowa między tymi czasownikami. Uszkodzenie może być nazwane częściowym zniszczeniem, zaś zniszczenie całkowitym uszkodzeniem. Wystąpienie dwóch postaci czynności wykonawczej w ramach jednego typu czynności wykonawczej oznacza, że wykładając znamię uszkodzania przedmiotu musimy uznać, iż jest to naruszenie materii przedmiotu, które jednak nie prowadzi do całkowitego unicestwienia ani nie skutkuje utratą jego właściwości jako przedmiotu danego rodzaju. Innymi słowy zabytek zostaje uszkodzony wtedy, gdy została naruszona jego materia, a nie kiedy przestał on być zabytkiem.

Wobec powyższych rozważań, w kontekście całego zgromadzonego materiału dowodowego nie budziło wątpliwości Sądu, iż zachowanie oskarżonej nie odpowiadało znamionom przestępstwa określonym w art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. W przekonaniu Sądu poczynione wyżej wywody dowiodły, iż na gruncie analizowanej sprawy brak było najmniejszych podstaw do uznania, że oskarżona B. B. uszkodziła zabytkowy P., bowiem w żaden sposób swoim postępowaniem nie naruszyła jego materii.

W takim stanie rzeczy zasadnym było uniewinnienie B. B. od popełnienia zarzucanego jej przestępstwa.

Rozstrzygnięcie w pkt II wyroku: Sąd w oparciu o art. 632 pkt 2 k.p.k. kosztami procesu obciążył Skarb Państwa.

W pkt III wyroku: na podstawie art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 632 pkt 2 k.p.k. Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz B. B. kwotę 2430 zł jako zwrot wydatków poniesionych przez B. B. z tytułu ustanowienia jednego obrońcy w niniejszej sprawie.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować uzasadnienie
2. odpis uzasadnienia z wyrokiem i pouczeniem doręczyć wnioskującemu
3. kal. 14 dni od dnia